ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆ/ԳՐԱԲԱՐ/, /ՄՈԴՈՒԼ 4/

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ԵՎ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎԸՆԹԱՑԻԿՄՈԴՈՒԼ	ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆ /ԳՐԱԲԱՐ/ /ՄՈԴՈՒԼ 4/
ԱՌԱՐԿԱՅԻԴԱՍԻՉԵՎՄՈԴՈՒ ԼՆԵՐԻՔԱՆԱԿ	1708B4/08.4, 4 ՄՈԴՈՒԼ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ /ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻՆՊԱՏԱԿԸ	- Ուսանողներին գիտելիքներտալ 5-12-րդդդ. գրականու-թյամբ ավանդված հին հայերենի /գրաբար/ չթեքվող խոսքի մասերի վերաբերյալ, - մասնավորաբար, ծանոթացում մակբայի իմաստային տեսակներին, կազմության ձևերին և գործառությանը, - ծանոթացում գրաբարի շաղկապի տեսակներին, վերա-բերականներին ու ձայնարկություններին, նրանց գործա-ծության առանձահատկություններին, - գրաբար խոսքի կապակցության եղանակների յուրացում - գրաբարի նախդիրների և նախադրությունների խոսքա-կազմիչ մեծ դերի ընկալում և յուրացում - պարզ նախադասության գլխավոր և երկրորդական ան-դամների դրսևորման ձևերի ուսուցում, - գրաբար բնագրերում նախադասությունների շարահյու-սական վերլուծություն, թարգմանության կատարում
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	ԳԻՏԵԼԻՔ. -Սահմանել գրաբարի չթեքվող խոսքի մասերի ձևաբանական հատկանիշները, դասակարգել դրանք ըստ իմաստի և գործառության, - Բացատրել և մեկնաբանել գրաբարի շարահյուսական իրո-ղությունները՝ կապակցության եղանակները, նախա-դասության անդամների արտահայտումը, հոլովների շարա-հյուսական գործառությունը, նախդիրների և նախադրու-թյունների գործածությունը:

	- Թարգմանել գրաբար բնագրերը արդի հայերենով: ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ. - Գնահատել հոդերի, նախդիրների ու նախադրությունների նշանակությունը գրաբար խոսքի կառուցման մեջ: - Մեկնաբանել չթեքվող խոսքի մասերի դերը և առանձնահատ-կությունները: - Մեկնաբանել գրաբարի համաձայնության, խնդրառության և շարադասության իրողությունների առանձնահատ-կությունները արդի հայերենի համապատասխան իրողությունների համեմատությամբ: ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ. - Ընթերցել, հասկանալ բացատրել եւ թարգմանել գրաբար բնագրերը: -Հստակ տարբերակել գրաբարի ու արդի հայերենի համար-ժեք լեզվաքերականական իրողությունները: Դրսևորել արդի հայերեն բնագիրը գրաբարի փոխադրելու, ինքնուրույնաբար գրաբար խոսք կառուցելու հմտություններ:
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ`      3  կրեդիտ • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ` 48 ժամ • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ`      8  ժամ • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ` 40 ժամ • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄԵՐ` 3 ժամ
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Նախնական գիտելիքներ հին գրական հայերենի մասին՝ ավագ դպրոցի չափորոշիչներին համապատասխան, ինչպես նաև գրաբարի հնչյունական, բառակազմական և ձևաբանական իրողությունների, անունների և բայերի թեքման առանձնահատկությունների մասին նախորդ կիսամյակներում ձեռք բերած գիտելիքները:
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	դասախոսություն, զրույց ինքնուրույն, անհատական եւ խմբային աշխատանք գործնական աշխատանք
	1. Չթեքվող խոսքի մասերը գրաբարում 1.1. Մակբայի տեսակները /տեղի, ժամանակի, ձևի, չափ ուստիճանիիրնդիանրական/ 1.2. Մակբայիկազմությունըևգործածությունը գրաբարում 1.3. Դերանվանական մակբայներ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	2. Գրաբարի շաղկապները. համադասական եւ ստորադասական շաղկապներ 3. Գրաբարի ձայնարկությունները 4. Գրաբարի վերաբերականները 5. Գրաբարի նախդիրները. 5.1. ԱՌ նախդրի գործածությունը 5.2. Ի նախդրի գործածությունը 5.3. Զ նախդրի գործածությունը 5.4. ԸՆԴ նախդրի գործածությունը 5.5. ԸՍՏ նախդրի գործածությունը 5.6. Ց նախդրի գործածությունը 6. Նախադրություններ. 6.1 Սեռական խնդրով նախադրություններ 6.2. Տրական խնդրով նախադրություններ 6.3. Հայցական խնդրով նախադրություններ 6.4. Բացառական խնդրով նախադրություններ 6.5. Գործիական խնդրով նախադրություններ 7. Գրաբարի հոդերը. 7.1. Հոդերի տեսակներըև գործածությունը 8. Շարահյուսական կապակցության տեսակները /համաձայնություն, խնդրառություն, շարադասություն/ 9. Հոլովների շարահյուսական կիրառությունը 10. Գրաբարի ենթակայի եւ ստորոգյալի արտահայտությունը 11. Գրաբարի ոճական մի քանի առանձնահատկություններ /պեսպիսություն, ավելադրություն, կրկնություն/:
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	1.Ավետիսյան Հ., Ղազարյան Ռ., Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 1976, էջեր 27 - 44, 159-243 2.Խաչատրյան Լ., Թոսունյան Գ., Գրաբարի դասագիրք, Եր., 2014, էջեր 168 – 320

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ	1.Աբրահամյան Ա., Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 1976, էջեր 131 - 282 2. Մկրտչյան Է.,Գրաբարի դասընթաց, Եր., 2008, էջեր 105 - 211 3. Խաչատրյան Լ., Գրաբարի ուսումնական բառարան, Եր., 2013 4. Հովհաննիսյան Վ. Գրաբարի ուղեցույց, Եր., 2002

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ	Բանավոր ամփոփիչ ստուգում, ընթացիկ գրավոր ստուգում,

ՁԵՎԵՐԸ	անհատական աշխատանք Նախատեսված են մեկական ստուգողական եւ անհա-տական աշխատանքներ՝ յուրաքանչյուրը՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Ամփոփիչ ստուգումը բանավոր է՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ երկու 30 և մեկ 40 միավորային արժեքով:
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	1. Բաղադրիչ 1 – 10% (հաճախումներ) 2. Բաղադրիչ 2 – 20% (ընթացիկ ակտիվություն) 3. Բաղադրիչ 3 – 70% (ամփոփիչ ստուգում)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Ուսանողի ծանրաբեռնվածության աշխատաժամանակը կրեդիտ/կրեդիտ ժամ 3/90

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային Ժամեր			Ուսանողի ինքնուրույն աշխատա-ժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա-ժամանակը
		Դաս	Սեմ	գործ		
1.	Չթեքվող խոսքի մասերը գրաբարում	2			2	4
2.	Մակբայի տեսակներըև կազմությունըգրաբա-րում	2			2	4
3.	Տեղի մակբայի կազմությունը և գործածությունը			2	2	4
4.	Ժամանակի մակբայի կազմությունը և գործա-ծությունը			2	2	4
5.	Ձևի մակբայի կազմությունը և գործածությունը			2	2	4
6.	Չափի ու աստիճանի մակբայի կազմությունը ևգործածությունը			2	2	4
7.	Դերանվանական մակբայներ			2	2	4
8.	Գրաբարի շաղկապները. համադասական և ստորադասական շաղկապներ			2	2	4
9.	Գրաբարի ձայնարկությունները			2	1	3
10.	Գրաբարի վերաբերականները			2	1	3
11.	Նախդիր և նախադրություն	2			1	3
12.	Գրաբարի նախդիրները. ԱՌ նախդրի գործա-ծությունը			2	2	4
13.	Գրաբարի նախդիրները. Զ նախդրի գործածու-թյունը			2	2	4
14.	Գրաբարի նախդիրները. Ի /Յ/ նախդրի գործա-ծությունը			2	2	4
15.	Գրաբարի նախդիրները. ԸՆԴ նախդրի գործածությունը			2	2	4
16.	Գրաբարի նախդիրները. ԸՍՏ, Ց նախդիրների գործածությունը			2	2	4

17.	Նախադրություններ. սեռական խնդրով նախադրություններ			2	1	3
18.	Նախադրություններ. տրական խնդրով նախադրություններ			2	1	3
19.	Նախադրություններ. հայցականով խնդրով նախադրություններ			2	1	3
20.	Նախադրություններ. բացառական խնդրով նախադրություններ			2	1	3
21.	Նախադրություններ. գործիական խնդրով նա-խադրություններ			2	1	3
22.	Գրաբարի հոդերը	2			1	3
23.	Հոդերի գործածությունը			2	1	3
Ընթացիկ ստուգում						4
Ամփոփիչ ստուգում						4
Ընդամենը						90